

Передплата

на «РУСЛАНА» виносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских св'ят
з год. 6-й пополудни.

Редация, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9
ул. Коперніка. — Експедиція
місцева в Агенції Ляндовского
в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереження. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошення зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесення по
15 кр. від стрічки.

За зраду!

Як читателям нашим відомо, Росія зажадала від Болгарії, щоби всіх офіцерів-емігрантів, що брали участь в заговорі против пок. князя Ал. Батенберга, прийнято поновно до армії болгарської і то в тій ранзі, якої они дослужили ся до тепер в в російських полках. Князь Фердинанд опирав ся довго сему жаданню Росії, бо знав, що сей крок стріне негодованє передовсім поміж болгарськими офіцерами, котрі могли би сьміло тоді питати: «Чи за зраду належить ся не погорда а заплата?»

Однак Росія не дармувала. Від раз поставленого жадання она відступати не звикла і справді в тім разі не відступила. А князь Фердинанд, може й для приєднання Росії для своїх личних цілей, пристав вкінці на се, для Болгар немиле жаданє Росії. Болгарські, офіцерські товариства, з котрих виходили гримкі протести против повороту зрадників до армії, — розв'язано. Кілька соток офіцерів різних ранг' мусли лишити свої дотеперішні полки і вандрувати на підводах з жінками і дітьми серед острої зими до нових місць призначення. Болгарському правительству здавало ся, що в сей спосіб усе оно поміж офіцерами всі антипатії до зрадників. Стало ся инакше! Болгарська публіка станула по стороні офіцерів а переслідовані і покривджені офіцери найшли сердечну симпатію поміж своїми полковими товаришами. Зрадників рішено оминати.

В недовзі прибуло з Росії трох офіцерів-емігрантів до болгарської землі в тій цілі, щоби вступити до військової служби. Один з них звав ся Занфіров і вславив ся тим, що в часі заговору против князя Батенберга доводив в ночі сторожню палату і вітворюв заговорщикам брами замку. Сей бавив в Софії дуже коротко, всего пять день, бо пересвідчив ся, що его особа

викликає поміж офіцерами і публікою погорду та відразу. Він вернув до Росії, і як заявив, до Болгарії більше не поверне.

Другим, що повернув з Росії, був полковник Вазов, брат міністра просвіти. І сего прийняли Болгари не ліпше. В службі військовій утікали перед ним товариші, як перед прокаженим. Ніхто не зближав ся до него, ані не подавав ему руки. Дня 30-го січня с. р. відбув ся в школі військовій бал, на котрім явив ся князь Фердинанд. Вазов думав, що на балю буде міг зблизити ся до офіцерів, та помилив ся. До кого Вазов хотів заговорити, сей наперед утікав від него. Така сама доля стрінула полковника Груєва. З ним зносять ся хиба ті, що за свої симпатії до Росії дістають щедру грошеву заплату.

Роз'яренє поміж офіцерами болгарськими з дня на день росте і зрозуміти его не тяжко. Мабуть не найде ся тепер багато таких офіцерів-емігрантів, що хотіли би вернути з Росії до Болгарії і закоштувати того, чого досвідчили на собі Занфіров, Вазов і Груєв. Але з другої сторони Росія, як видно, хоче позбути ся всіх болгарських офіцерів-емігрантів як наї корте. Бо се є відоме, що хто допустив ся зради на ріднім краю, сей в разі потреби зрадить і свою нову з конечности приборану вітчизну.

Так платять зрадникам! Може би деякі наші «паломники» роздумали над сим фактом...

Рада державна.

По виборі Феряничча на першого віцепрезидента палати приступлено до вибору другого віцепрезидента, з котрого вийшов Румун Лупул, одержавши 169 голосів на 186 карток. Палата приступила опісля до розправи над програмовим освідченєм Туна. Пос. Тірк, з стороництва Шенерера каже, що Бадені упав тому, що за низько цинив силу відпорну Німців.

Коли оказало ся, що Бадені і більшість не дадуть собі ради з обструкцією, тоді хоплено ся правдиво «польского» средства насилія, котрим єсть звісне Іех Фалькенгайна. Полякам закидає Тірк, що они стреміли все до того, щоби як найбільше грошей державних видерти на цілі кравві, а головно на інтереси польських послів. Німців австрійських відсилає ся все до конечности державної. Ми кажемо: до лиха з тою державною конечністю, скоро ми маємо бути все агнем жертвеним. (Іро кричить: Ми кпимо собі з держави, що не має за собою народу!) Яко конечність державну всказують нам угорську угоду. Скоро она буде переведена, то більшість одержить вагороду а іменно безуслівне панованє в тій державі. Скоро для нас став ся неможливою річю боронити нашого права в границях конституції Австрії, то деж будемо его шукати? Поза Австрією! Нашу послідну надію мусимо покладати на події заграничні! (з лавок молодоческих: Слухайте! слухайте!) Ми, Німці через шість віків вірно служили Австрії і домови Габсбургів. Вірнійше не служить ні один нарід! (Іро: За се така велика подяка!) До президента міністрів маю як найбільше пошанованє, однак не знаю, чи на серію думає він, коли говорить про справедливості. Для Німців нема справедливости, они суть народом, що попав в неласку, котрий хочуть довести до того, щоби з ним не треба було більше числити ся. Ми не дозволимо видерти собі з руки послідного оружя, яке нам зістало, с. є. обструкції. На ласку і неласку віддає ся тільки чоловік побіджений. Нас ще не побіджено! Ми ще й нині не перестали уважати себе за Австрійців, хоть нам се приходить за тяжко. Але коли нас будуть до сего неволити, то будемо вважати себе лише виключно Німцями, що належать до великого народу. Той великий нарід середної Європи буде ще мати досить сили, відваги і власти, щоби спасти і удержати часть німецького народу, котрий в Австрії хотять насильно знищити! (Оплески на лівиці!)

В імени «Кола польского» промовив Явор-

3 сільських образків.

3. ЕМІГРАНТ.

Оповіданє з життя людю написав Д. Л.

(Дальше.)

І писар брав за перо і папер та писав довге предовге письмо до Якима, писав о всім, лише не про Оленчину бід, та не про бідноту у Якимовій хаті. Тих 100 долярів, що ти прислав на мої руки, я передав Оленці, она купила собі корову, посправляла дітям чобітки, вивезла з ліса дров, тай і минули ся грошенята, розкотили ся; — длятого присилай що змога, щоби у банку рату заплатити, бо готові пани продати хату та того троха поля, що ще лишило ся.

Яким присилав, що міг, думаючи, що гроші доходять до рук Оленки, бо не сподівав ся, що вірний, щирый товариш і приятель кривдив его діти. Тимчасом писар долярів нікому навіть не показав; — за чужі, криваві гроші купив собі красний кожух, опаньчу, як леви хороші коні, кований залізний віз, а до того став так гуляти, що рідко коли загляне до дому. Гануська ходить, побиває ся, просить, але Гайдук ані вусом не моргне, все своє та своє, навіть не по-

чує дома. А перед Оленкою ховає ся; — якось не сьміє єї заглянути в очи, не сьміє подивити ся на єї зчорніле, зморене лице; вагає ся перейти коло Якимової хати. Люди зачали щось пробомкувати по селі про Гайдука, про якісь гроші, що відбирав писар на почті кільканадцять разів до року; але хто то знав, які то гроші. От як то люди! гуторили, гуторили, плели ні се ні те, тай перестали.

VI.

Так вело ся круглих чотири роки. За той час Оленка охляла, серед гризоти і недостатку постаріла ся, подала ся так як тот вербойка над високим беріжком, що то єї люта хуртовина трутила у воду, а вода підмулила корінь та ще присипала намулом і піском. Писар же погрубів, випас ся неначе череватий Зельман, про котрого сьпіває ся у народній пісні. А Якимові діти попідростали, найстарша дівчинка уже і води принесе і хату позамітає і з Оленкою іде в жнива на панське копи жати. Лише хатина обдерла ся, вітер повідривав кічки, позадирав стріху; нема кому направити та пошити, бо нині за дармо ніхто бідного не послухає та не поратувє.

Настала пята зима від того часу, коли Яким покинув Оленку, покинув дрібні діточки,

лишив хату та рідне село, а сам поплутав ся у широкий світ. Кілько горя перебула за той час Оленка, а все-ж все того перебуте горе було нічим в порівнаню до того, що ждало Якимову жінку.

Якось перед самими Різдвяними св'ятами заслабла найменша дитинка, русавий, повновидий, з синенькими як погідне небо очима хлопчинка; закашляв, охрип, посоловів та застогнав. Оленка покляла дитину на піч, сіла коло неї, накрила подертим кафтаном, тай і заплакала. Другі діти попритискали ся до неї наче маленькі мишенята, гріють ся своїм власним теплом, бо по хаті свище вітер; лютий мороз дописав білими, сніговими квітами невеличкі шиби вікон. А хлопчинка горить в горячці, розкладає рученятами, показує на горло, за котре щось давить, запирає дих, не дає відотхнути. Оленка тисне дитину до себе, гладить по голові, приговорює:

— Цить, цить пташинко моя, цить соко-лику, не нуждай ся так міцно.

— Мамо, мамо, дивись боза! — ледви-ледви проговорив хлопчинка.

— Де?!

— Он, он, коло вікна... мор...гає на мене!..

— То вітер дитинку, рушає стріхою!

— Ні... дивись, дивись мамо... ангелик..

ський. Бесіду его перериває дуже часто лівиця. Яворекій каже: Для «Кола польського» стоять все перед очима дві основи: конституція і парламентаризм. Поляки все числили ся з потребами державними, о кожній порі дбали про розвій, значенє і могуче становиско Австрії. Поляки домагали ся розширення автономії країв коронних і будуть его домагати ся, тим більше, що хто знає, чи праця позитивна в парламенті буде можлива. Сойм галицький працював поважно і багато, хоть не одна справа не поладжена ще так, як би слідувало. Кілька літ неурожаїв, поведений і інших елементарних нещастя стали ся причиною нужди. Голод і нужда суть лихим доградником і творять дуже вдячне поле для агітаторів, що несуть по краю пожар борби класової. Президент міністрів заявив, що буде старати ся поладжати національні спори. Ми також горячо сего бажаємо. Президент міністрів бажає привернути правильні відносини в парламенті. Ми маємо то саме жаданє, бо все і о кожній порі були ми противниками позапарламентарного і позаконституційного поладжування справ. Поляки будуть домагати ся, щоби висшим адміністративним властям в Галичині признано ширший круг діланя, через що справи будуть скорше поладжені. Угоду Угорьку уважає бесідник державною konieczністю. Поляки доложать всіх сил, щоби угоду довести до кінця в дорозі парламентарній і з справедливим увагленнем оправданих жадань обох половин монархії.

Член клубу італійського Мальфатті осявідчає: що его сторонництво буде ждати на діла нового кабінету, а поки що задержить собі вільну руку.

Вімени Молодочехів промовив Енгель. Бесідник каже: Піднинішну хвилю годі полемізувати з выводами Тірка. Розпорядження яzikові Баденього лише в дрібній мірі сповнили то, до чого стремили Чехи управнені. (Вольф: Аж Австрія розпаде ся! Адамець до Вольфа: Того не діждете!) В палаті неспокої. Для Молодочехів рішачими будуть не слова діла правительства. Не хочемо входити в подрібну критику осявідчень гр. Туна. (Гро: Бо в его кабінеті сидить Кайцль!) Підношу тільки одно симпатичне місце з осявідчень, де мова про рівну справедливість для всіх племен. Дійсний зміст сего місця будемо доперва судити в звязи з судьбою наших угнетених меншостей в так званих замкнених, німецьких округах... (Голоси на лівці: Ми бажаємо того самого в Празі! Енгель відповідає: Так, як ми в Зацу! Вольф: Але в Зацу не переходили по улицах банди розбишак і палії! Енгель: В Зацу палено доми чеські і рабовано. Впрочім сторонництво молодоческе осуджувало праскі уличні експеси. Вольф: Подліпний їздив фякром і сам взивав нарід до експесів! Пацак до Вольфа: Чоловіче не ричи так! Вольф Scha Pasaker!) В справі яzikовій ми вже нераз говорили в сій палаті і тепер задумуємо поставити відповідне внесенє, однак в кожнім разі без узнання німецької мови за державну. (Вольф: В такім разі Австрія розпаде ся! Енгель протестує і називає недорічністю мисль про введенє німецької мови, яко державну. Гро: На Угор-

з білими крильцями. А во коло мене, станув на припічку.

— Бог а тобою синоньку, таж то Касчина сорочинка!

— Гляди, гляди мамо пташина літає!... сказав хлопець, вдивив ся в стелю, очі стали стовпом, личенько скривилось, ніжки скорчили ся, ручки випружили ся і малий сконав.

Ще добре не застигло мертве тіло наймолодшого Якимового хлопчинки, а вже заслабла семилітня дівчинка. І она закашляла, охрипла, почервоніла серед горячки як півонія, замаячила та заверзла якусь страшну бесіду. Оленка не сиділа при ній, не споглядала у єї сині очі, не прикривала подертою веретою. Жінка розшибала ся за доброю, щирою душею, котра би прийшла до хати та зладила з дощок з постелі, яку домовину для мертвого хлопця. Однак дівчинка ще коротше мучила ся чім хлопчинка, она притулила ся на печи за комином до стіни, обвила головку в якусь ряднину і так упокоїла ся.

Дальше буде.

щині мовою державною угорська мова, хоть там жие тільки ріжних народів! Енгель: В нас не Угорщина! Бесідник кінчить: Молодочехи займуть зглядом правительства безсторонне становище. В правительстві не видать Чехи ані ворога, ані приятеля, хоть в ній засідає член сторонництва, що тішить ся їх повним довірєм.

Дальше забирає голос пос. Окуневский: Гр. Тун говорив про удержанє конституції і поваги власти. Яворекій жадає розширення автономії а се не дасть ся погодити з удержанєм конституції. А повага власти? Чи президент міністрів не знає про страшні неправильности в часі виборів в Галичині, котрі сповнювано вімя поваги власти? (Вольф: То убийча повага власти!) Податкові інспектори і начальники старостів їздили по округах, щоби фалшувати результати виборів а все в імени власти. Чи про таку повагу власти думає президент міністрів? Русини завдячують свій розвій Австрії. Бесідник противить ся централізації власти в Празі і Львові, котра через розширенє автономії мусить наступити. Русини підуть за Німцями, сли они уймуть ся за національними меншостями.

Руска мова не дізнає в Галичині пошанованя. Яворекій твердив, що в Галичині оголошують вирок кождому в его рідній мові. Се неправда! Кілько разів сам бесідник доносив властям про збори народні, одержував рішенє або в польській мові, або латинськими буквами. (Стояловский: ще не научили ся поруски.) Сли правительство хоче бути справедливе, мусить заопікувати ся тими, що пали жертвою в часі виборів в Галичині, повинен увільнити тих селян, що сидять тепер по вязницях і молять о помилованє. Ніхто в Галичині не наніс тільки шкоди Короні, що гр. Бадені. Коли ми в р. 1895 прибули до цїсаря і внесли скаргу в тій надії, що ще правдою є оклик: *justitia regnorum fundamentum*, хто нас казав тоді відогнати? А не можу сказати тут, яку шкоду потерпіла через се корона! Гр. Тун повинен направити те зло, яке наніс Бадені. Що розумів Бадені під повагою власти, то вперве пійняли послі австрійські тоді, коли до парламенту ввійшла поліція. Тоді вперве ввійшло їм до голови, що діє ся на руских, народних зборах... Коли ми розказували, що у нас заколено або застрілено кількох людей, ви не вірили так довго, доки до парламенту не ввійшла поліція. Не бажаємо нічого більше, як справедливости; не боїмо ся нічого більше, як розширення теперішньої автономії. Бесідник кінчить: В тім змислі просимо вас о оборону національних меншостей, а коли се наступить, хочемо зістати тут, хочемо нашу вітчизну любити і стояти вірно при вашім боці і вам на славу! Бельоглявек (антисеміт): Шкода, пане после, що ви про польских жидів не говорили нічого!

На тім перервано розправи над осявідченням гр. Туна. Функе інтерпелує президента міністрів, чи міністер скаргу, др. Кайцль зложив в руки цїсаря присягу, яко міністер, без застережень, чи зі звїсними праводержавними застереженнями, як то робив при своїм приреченю посольським.

Найблизше засіданє дня 24. с. м. в четвер о год. 11. рано.

Вісти політичні.

Питанє яzikовє і спосіб его поладжєня є нині квестією дня предовсім для народів, що доси в Австрії були на тім поли покривджені. Квестия яzikова долягає чи мало і рускому народови, тож не від річи буде подати різні внесенєя управильненя яzikового, які поставлено на першім засіданю парламенту. Перше внесенє в тій справі поставило сторонництво антисемітів; складає ся оно з трьох точок: 1) Розпорядженя для Чехії і Морави з 24. лютого 1898 і з 22. цвїтня 1897 узнають ся неважними; 2) взиває ся правительство, щоби безпроволочно предложило проєкт закона яzikового, котрий увзглядняв би в цілости приналежнє німецькій народности в Австрії становиско, як також жаданя єї що до національного розвою, виміру права і що до адміністрації в державі в загалі, а предовсім в округах німецької Чехії і Морави. В тім законі треба увзгляднити також становиско, яке німецькому яzikови належить ся з огляду на єдність держави, єї адміністрацію, судівництво,

історичний розвій тої монархії і як без шкоди рівноправности інших народів в загально-австрійським інтересі може і мусить бути застережене; 3) палата вибере яzikову комісію з 36. членів, котрій будуть переказані всі яzikові внесенєя і котра в случаю, на коли би правительство безпроволочно не вчинило задосить висказаному в 2. точці жаданю, має сама виробити відповідний проєкт яzikового закона. — Внесенє німецького сторонництва поступового: 1) Взиває ся правительство, щоби відкликало сейчас розпорядженя міністрів внутрішних справ, справедливости, скаргу, торгівлі і рільництва з 24. лютого 1898 в справі уживаня яzikів краєвих правительственними властями в Чехії і Мораві; 2) Палата вибере комісію з 48 членів, котра в протягу трьох місяців предложить палаті проєкт закона о урядовім язиці і о уживаню краєвих яzikів державними властями, урядами, судами і езекутивними органами правительственними, на слїдуючих основах: 1) Німецький яzik стає державним яzikом, котрого виключно мають уживати всі державні власти і уряди, суди і езекутивні органи правительственні у внутрішній службі і у взаїмних між собою відносинах; 2) уживанє краєвих яzikів в школі, дальше властями і державними урядами, судами і езекутивними органами правительственними треба управильнити державним законом, з увзглядненєм дійсної потреби країв і королевств. — Внесенє Шенерера і тов. звучить: Суперечні з законом яzikові розпорядженя з 24. лютого 1898 для Чехії і Морави узнає ся неважними і сейчас зносить ся їх обовязуючу силу; 2) взиває ся правительство, щоби предложило проєкт закона, котрий би устанавляв німецький яzik державним яzikом. Для Дальмації, Галичини і Льодомерії з В. Кн. Краківським і для Буковини можна прийняти що до значіння німецького яzikа виїмкові постанови; 3) справа яzikова буде управильнена яzikовими законами, котрі однак, щоби були важними, мусять бути ухвалені двома третинами голосів в присутности трьох четвертин всіх членів парламенту. — Штайнвендер (нім. сторонництво людове) вносить безпроволочно відкликанє розпоряджень яzikових для Чехії і Морави з 24. лютого 1898 р. — П. Целлер (соціялісти) вносить: Належить вибрати з цілої палати комісію, зложєну з 48 членів і поручити єї виробленє яzikового закона, котрого постанови уосновували би ся на цілковито рівнім управленю всіх австрійських народів.

Ситуация в клубах, належачих до правіці ще зовсім не прояснила ся. Чи мало клопоту робить католицке сторонництво людове. Дня 22. марта відбуло се сторонництво нараду, по котрій група Тирольців і трьох послів з Горішної Австрії і один з Сольногогороду мали особну нараду. На нараді цілого сторонництва католицкого мало прийти до угоди на певні услїва, під котрими партия Діпавлього не сецесіонувала би від прочих, на чолі котрих стоїть Ебенгох. Пралат Карльон дуже побиває ся, щоби прийшло до згоди. Каменем преткнованя є lex Фалькенгайна, против котрої протестували ще в падолисті Діпавлі і Цаллінгер. Ходить о винайденє формули з огляду на внесенє опозиції в справі тої lex, на яку міг би так Діпавлі як і Ебенгох пристати. Linzer Volksblatt думає, що та ріжниця дасть ся вирівнати. »Politik« знова приносить вість, що ситуация в клубі Діпавлього що раз більше заострює ся. Слиби Діпавлі виступив — пише Politik — з правіці, то було би се ліпше для правіці, бо тоді Діпавлі міг би єї ліпше допомагати.

Narodni Listy гївають ся на Туна, що не згадав ані словом про програму правіці, ані про се, на якій то основі конституційній наміряє управляти і привернути мир між народами; чи може на основі теперішньої конституції, котра видає 15 мільонів Славян на поталу 8 мільонам Німців. Дорога Туна видає ся Narod. List-ам хибною, імовірно перше засіданє пересьвідчило его вже, що всякі уступства для опозиції показали ся даремними.

Клуб полудневих Славян, зложений з Хорватів, Словінців і Русинів, як вже з вчерашньої телеграми звїсно дав припорученє п. Шустершичови висказати вдоволенє зі становиска правительства, а заразом положити вагу на національну рівноправність і удержанє теперішньої конституції. Клуб сей боїть ся в ра-

зі федерації майоризованя в соймах національних меншостей більшістю Німців і Поляків. Відомість о тім, як телеграфують до деяких польських дзєвників, мала викликати невдоволенє в кругах правіці, а предовсім в ческих (а польских? — Ред.). »Ruch katolicki« справедливо запримичає, що національні курії в соймах повинні раз на завігдга ухилити майоризованє. (Тільки де они є? — Ред.).

Переговори Туна, котрий ще 22. марта старав ся намовити поступовців до принятия місця в президентурі, не повели ся. Клюб людово-німецький ухвалив вотум довіря Штайнвендеру з огляду на се, що провінціональні часописи напали на него за єго переговори з Туном. Клюб признає, що ся акция Штайнвендера, була єго обовязком. Тенер показує ся, що члени клубу людово-німецького відмовили Вольфови підписів на внесенє о обжалованє бр. Гавча за буршівські розпорядженя.

Предложеня в справі угоди з Угорщиною мають завтра увійти на стіл послів. Та можна сумнівати ся, чи ся Палата буде в силі їх полагодити.

Тун запросив ческих послів з Морави: Зачка і Странського на нараду, щоби обговорити з ними ческі постуляти в тім краю.

На засіданю чєскої більшої посілости з 22. марта застановлювано ся, як би можна зарадити зневагам, якими пописують ся Шенерер і Вольф. Дехто предкладав октройованє регуляміну, однак той проєкт натрафив на рішучу опозицію в клубі. Згоджено ся в кінци на поставленє внесеня в парламентарній комісії правіці, щоби для зміни регуляміну вибрати осібну, навіть перманентну комісію.

Новинки.

— В роковини смерті Т. Г. Шевченка помістив знов наш земляк Д. Мордовець статю в »Новостях« де підняв знов справу переслідованя малоруского слова і згадав про сумне явище, що ще й доси не має Шевченко достойного себе памятника. На то пише »нїкій господинь« Ясінський в »Бирж. Вѣдомостяхъ«, де каже, що малоруска мова зовсім не переслідована в Росії. Ось і виїмок з той статі г. Ясінського: »Най появить ся завтра поет або повість-писатель рівний Шевченкови і най він пише в якій будь мові, — то цілий світ заговорить про него! Вже само почитанє памяти незабутого народного поета є доказом, що язык Шевченка не заборонений, що і не можна єго заборонити. Мирно і поstepенно зливає ся він однак з великоруским нарїчем в одну могучу ріку, що називаєть ся »русскимъ языкомъ«. То примиряюче значїне зливу малоруского і великоруского нарїчя відчував, як то ми замітили в одній з попередних статей, не лиш Гоголь, але і сам Шевченко, котрий писав свої повісті по великоруски. До сеї пори не поставлено Шевченку памятника. Не вже-ж і памятник заборонений? Могили і гроби писателів як великоруского, так і малоруского походження можуть служити центрами з'єднаня і приятельської згоди для всіх руских писателів, без ріжницї, чи они родили ся Москві, чи в Лївї, Чернухові або Хоролі. Если би не підоймали тих лїнгвістичних спорів літературні хлопцї, не трїщали би чуби у літературних панів. Не шкодило би подумати про те напанахидї по Тарасі Григоривичу.« Отже знайте тепер всі люди, що нам в Росії паньське житя, що там ніхто нам кривди не робить!!! Та який в Росії рай для нашої мови, нехай »Бирж. Вѣдомости« самі осудять з того факту: В жовтні 1897-го р. вислав проф. др. Смаль-Стоцкий на просьбу одного ученого з Києва свою граматик у рускої мови на адресу А. А. Шахматова, дійсного члена академії наук в Петербурзі. По трьох місяцях вернула тота граматика назад до Чернівців з допискою »комитета иностранной цензуры«, де она через той час прибувала (число ділове 312) — *defendu* т. зн. заборонено. Отже заборонена не яка революційна книжка, але граматика! Таке саме стало ся з посилкою граматики на адресу Антоновича і Кониського, вона повернула назад з допискою *refusé*. Таке стало ся з Гомеровою Одисеєю Ніщинського. І ще той п. Ясінський має таке мідянке чоло печатати такі очевидні брехні!

— В товаристві »Родина« в Коломиї відбуде ся в неділю 27. марта вечером відчит про нову

процедуру цивільну, почім наступлять товарискі забави, переплітані сьпівами, грою на скрипці, фортепяні і цитрі.

— Селянське віче відбуде ся в Будзанові дня 27. марта о 1. год. по полудни з таким порядком дзєвним: 1) Що може зробити посол до ради державної? 2) Справи громадскі. 3) Як зарадити нужді селянській. 4) Внесеня і інтерпеляції. Віче скликує імовірно кандидат на поса з Чортківщини, п. Будзіновский.

— В Сяноці скликує політичне товариство »Народна Рада« своїх членів і всіх, що наміряють вступити в члени, на загальні збори на день 29. марта о годині 10. рано. Програма зборів така: 1) О годині 10. відкрите зборів промовою предсідателя і вибір предсідателя *ad hoc*. 2) Справозданє касове. 3) Вибір контрольної комісії. 4) Вибір нового виділу. 5) Відчит о »Народній Торговлі« і громадських крамницях. 6) Справозданє контрольної комісії. 7) Нареди в справі устроєня віча. 8) Внесеня виділу. Того-ж дня по полудни відбудуть ся в Сяноці загальні збори членів товариства »Народний Дім«.

— З Самбора. Від року 1896/7 істнує в Самборі філія руского товариства педагогічного, котрого цілю є підпомагати народне шкільництво. Повідомляючи о тім П. Т. прихильників народного шкільництва, просимо о вступленє в члени єго і о участь в засіданю, котре відбуде ся 5. цвѣтня 1898 о 2. годині з полудня в школі вправ напротив костела оо. Бернардинів. Членська вкладка 50 кр. річно. — Від Виділу філії Тов. педагогічного.

— Рубачі а злодії. Львівські рубачі висилають сими днями до міністра справедливости депутацію з просьбою о усунєнє злодіїв з »Бригідок« від публичних робіт у Львові. З той самої причини ходили вже рубачі — як ми недавно доносили — з депутацією до львівського намістництва, але віцепрезидент Лїдль збув їх наївною радою, щоби »чесною конкуренцією« усунули злодіїв, підпальників і убійників, відбуваючих кару в »Бригідах«. Депутація має піднести при тій нагоді, що будівничий п. Левинський наняв від весни до робіт при будові нового театру 400 злодіїв, чим викликав серед робітників і рубачів, котрі працювали літом також коло будов, велике огірченє. Відбрано роботу бідним людям лиш для того, що не крали, не підпальовали і не мордували і дано бідкакам до пізнаня, що доперва через »Бригідки« дістануть заробок і не будуть мерти з голоду. Хто-ж нині ширить соціялізм — агітатори чи самі круги міродатні?

— Климентій Юноша (Шанявский), знаменитий писатель польский і знаток сельских жидів і їх сьвітгляду, помер дня 22. марта с. р. в Варшаві. Уродив ся він 1840. р. і був зразу урядником. Від 1874. став писати, з початку в дзєвниках, а відтак пускав в сьвіт одну повість за другою. Написав також деякі твори драматичні. Побіч Сенкевича і Пруса є Юноша найбільше популярним повістярем. Бистра обсервация і незрівняний гумор пробивають ся в кождім єго творі.

— Дрібні вісті. Гр. Казимир Бадені поверне на сьвята до Буска. — О мандат з пятої курії в Сяночині, опорожнений по бл. п. послі Висоцкім, побіч стояловця Левицкого почав старати ся людовець Стапинський. — Цісар уласкавив Дмитра Волочил, засудженого станицявським судом на смерть за скритоубийство, а найвищий трибунал замінив ту кару на до-смертну вязницю.

Телеграми.

Відень, 24. марта. Рада державна. Нинішнє засіданє отворив президент спомином про помершу архикнягиню Наталю, доньку архикн. Фридрика. Міністри торговлі і скарбу предложили проєкт угоди з Японією, увільнення від водатку домовочиншового тимчасового міст Цельцовця і Відня, кількох проєктів будови нових залїзниць, між котрими є залїзниця Львів-Самбір до угорської границі. Оголошено вибір секретарів, почім забрав голос п. Штайнвендер в справі програми Туна. Бєсідник сказав, що Тун не зрадив своєї тактики, але і послї німецькі не зрадять своєї, але все таки німецький нарід повинен знати, чо-го Тун бажає. Програми будучности ми не хочемо знати, але яка є програма правительства на теперішність, се випадає нам конче знати. Поставив відтак формальнє запитанє: Як Тун буде поводити ся супротив языкових розпоря-

джень і чи дасть на їх місце закон. Доки на се не відповість Тун, Німці на ніщо не згодять ся. Ми тепер сидимо тихо, бо не хочемо надармо вистрілювати пороху. Прийде час! Борба, яку Німці ведуть від року не порішила позитивних наслідків, але бодай навчила найвисші чинники, що Німців треба в державі респектувати. Порядок в парламенті зависить від правительства. Як не буде кривди, не буде неладу. Або, або! Тун говорить о справедливости і порядку, тай иньші міністри також таке балакали, а не один з них допускав ся кривд і т. п. Реформа соціальна, про котру говорить Тун доконечна, але передше треба заспокоїти німецькі бажаня. Без того, нема ніякої реформи. П. Діпавлі: Гр. Тун не говорить властиво нічого, як думає управляти. Тай апель до патріотизму мусить мати якісь конкретні ізвнї обяви. Сторонництво католицке не звязанє з правительством. Кожде правительство може числити на підмогу католицкого сторонництва, наколи увзгляднить інтереси єго виборців. Відтак обговорює Діпавлі: Три головні точки декларації Туна: 1) Піднесенє промислу і рільництва. До піднесеня того треба зниженя податків. 2) Угода з Угорщиною є конечностию, але мусить наступити зміна квоти на користь Австрії. 3) Супротивности національні мусять бути злагоджені, тож треба вибору перманентної комісії для языкової справи. Дальше поучає Німців, що они повинні були робити до знесеня языкових розпоряджень Бадєного. Вкінци заявив, що Австрия не є ані славянською ані німецькою державою; она має свою власну ідею державну. Ніяке сторонництво не повинно бажати побіди, бо в Австрії в таким случаю, все третій тіпиться ся. Штайнвендер поставив внесенє, щоби вибори до делегацій наступили нині вечером. Внесенє упало.

Відень, 24. марта. Стояловці ухвалили: Не належати до Кола навіть яко госпітанти, однак покликуючи ся на права меншости жадають від Кола одного мандату до делегацій. Клуб Стояловців держить ся політики свободної руки; в квестиях національних і в змаганях до соціальних реформ узнає засаду солідарности в славянськими послами. Клуб сей вибрав депутацію з трех членів під проводом Стояловського, котра зложить желаня Папі на руки Нунція. — Чєско-німецькі послї відбули нараду в справі порозуміня запропонованого їм що до вибору делегацій. Відступлено німецьким послам з 10 мандатів 4. Молодчехи бажають також порозуміня що до вибору членів делегацій з Морави, де з 4 мандатів відступають більший посілости один, а один Німцям. Німці з Морави приста-ли вже на сей компроміс, але під услівєм, що і Німці з Чехії згодять ся на предкладаний їм компроміс. — Правительство хоче поставити внесенє, щоби угодова комісія була перманентною. На нараді предсідателів клубів згоджено ся, що дискусия не буде замикана і генеральні бєсідники не будуть так довго вибирани, доки репрезентанти сторонництв не одержать голосу. В клубі Діпавлього-Ебенгоха наступила згода. Клуб буде поступати солідарно з правіцею в виїмком національних і релігійних справ.

Прага, 24. марта. Prag. Abendblatt доносить, що підвишенє податку від пива і цукру принесе 40 мільонів і буде ужите на регуляцію платні урядників, на знесенє дзєвникарського і календарового стемпля і на покритє коштів впровадження нової процедури.

Париж, 24. марта. Дальша карна розправа против Золі за образу знатоків письма відрочена на неограничений час.

Рим, 24. марта. Палата рішила понехати справу Кріспіого.

Вашингтон, 24. марта. Лодь везуча 17 подорожних і 13 маринарів до Кьлондики затопила ся.

Альгофон,

в цілїм того слова значіню успішне
средство против хобоби зубів
і невральгії.

Цїна флакону 35 кр.

Головний склад в антиці

161 139—2

Жигм. Рукера

під »Срібним Орлом« у Львові.

О 20% ДЕШЕВШЕ ЯК У ВІДНИ!
ДОСТАРЧАЄ ВСІЯКІ КАВЧУКОВІ ДРУКАРНІ ЧЕРЕНКОВІ ПЕРШЕ ГАЛ. ЗАВЕДЕНЕ РИТОВНИЧЕ, ВАРСТАТ ДЛЯ ВИРОВІВ З МЕТАЛОМ, ЛИТИХ НАПИСИЙ, МАЛЯРСТВА ШИЛЬДІВ І ФАБР. СТАМПИ ЛІЙ КАВЧУКОВИХ І ПРОЧ.

!!! ДРУКАРНІ ТАКОЖ З ЧЕРЕНКАМИ РУСКИМИ!!!

ГЕНРИК ШАПІРА

Львів, ул. Коперника ч. 3.

(ПОВІЧ АПТИКИ ПЕТРА МІКОЛЯША). 146 13—24

Цінники gratis i franco.

Рудольф Ачкевич

швець,

у Львові, улица Сикстуса ч. 23. (стафа почта)

поручає готову сбув свого виробу, переважно для духовенства і ПП. військових — привимає також замовлення всілякого рода так місцеві як і з провінції.

На міру вистане старий оказ.

201 16—52

Галицкий Банк кредитовый

почавши від 1 лютого 1890 видає

4% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповідженням

3% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповідженням,

а всі інші находячі ся в обігу 4½% Асигнати касові з 90-дневним виповідженням будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповідження.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекция.

Спеціаліст обуви непромакаючої власного винайдення!

ІВАН ЯРИМОВИЧ

СКЛАД І РУКОДІЛЬНЯ

обуви мужескої, дамської і для дітей

у Львові, площа Бернардинська число 10.

має честь повідомити отсім Вп. Публику, що виробляє ОБУВУ НЕПРОМАКАЮЧЕ власного винайдення, з всякого рода шкір, як: Обуве мужеске і дамске, також чоботи з хольями тревалі, надмірно легкі і по цінах дуже приступних. — Також приймає до відновлення і направи кальшів і плащів кавчукових, всякі гумові приряди як також зельована обува кавчуком. — Всякі замісцеві замовлення виконує в можливо як найкоротшій часі. — Дякуючи за дотепершні ласкаві вгляди, і поручаючись на дальше, остаю в глибоким поважанем

189 24—140

Іван Яримович.

Спеціаліст до направи кальшів і плащів кавчукових.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупні:

Світло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр. Па по 64 зр. за 100-кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посылках почта в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко. ВІНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по умірених цінах.

72—?

Видає й відповідає за редакцію: Стефан Кульчицкий.

Зміна льокалю.

Заложена фірма в року 1877-ім

Вольф Кавфман

перенесла ся з улицы Трибунальської ч. 1. на ул. Лукасінського ч. 4. (площа Каструм), філія ул. Театральна 16

Ново відкритий

СКЛАД МЕБЛІВ

також і виписичальня

заосмотрена в всілякі зняряди почавши від найбогатших до найскромніших. Цілі урядження для покоїв до спання, салюнів, ідалень і др. — Меблі оріхові, ольхові, чорні, також зелісні і гнуті, зеркала і т. д.

Ціни низькі і сталі.

З поважанем

В. Кавфман,

203 14—52

ул. Лукасінського, ч. 4.

Вже появилася з друку

РУСКА КУХАРКА

або

Школа варення по руски

містить 41 знаменитих зуп.

Всі печені, які тільки можливі: Волові, баранячі вепрові і т. д.

Байцоване шинок, роблене знаменитих кишок і ковбас і т. п.

Мучні і яєчні страви

Блини — Пизи і т. п.

Знамениті рускі пироги печені з сиром, капустою і т. п.

Роблене вкусного набілу і т. п.

Ціна 70 кр.

По надісланню переказом 76 кр. висилає франко Друкарня народова Ст. Манецкого і Спілка, Львів. Готель Жоржа.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впреосв. Митроп. і Преосв. Еп. Ординариатам всіх трех епархій. обезпечає будинки, уряджене домашнє, скот, господарскі зняряди, збіжжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливых огневиых.

„Дністеръ“ вступив в 6-тий рік своєї діяльності з збільшеними фондами гваранційними, котрих стан з днем 31-го грудня 1897 виносить:

Фонд резервовий	73.874 зр. 47 кр.	} 176.143 зр. 87 кр.
Резерва премій	52.269 „ 40 „	
Фонд основний	50.000 „ — „	

Виплачені шкоди до кінця 1897 року 430.100 зр. 42 кр. Тарифи „Дністра“ дуже умірковані, услія обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпроволочно. Поліси „Дністра“ приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через „Дністеръ“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускім язичі.

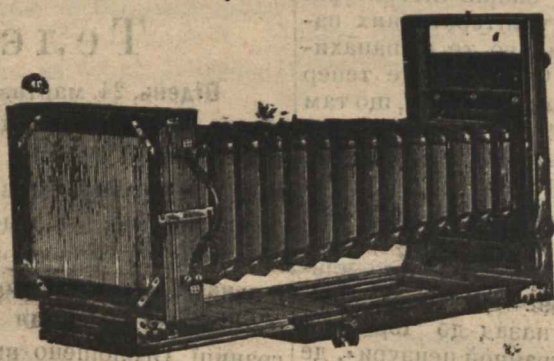
Товариство взаїмного кредиту „Дністеръ“, стоваришене з обмеженою поруксю, уділяє позички за сплатою 5½% і 1% додатку на кшта адміністраційні за інтабуляцією або поруксю двох відповідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4½%. Уділ членський виносить 25 зр., виписове 1 зр. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в „Дністрѣ“. Інформації уділяє Дирекция листовно.

Зголошення о уділенє агенцій в окрестностях і де нема близько агентів „Дністра“, приймає ся.

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просвіти“).

Перший християньскій

ново отворений склад апаратів і всіляких приборів

до заводової фотографії і для П. аматорів

поручає низше цін у всіх фірмах краєвих і заграничних. Апарати від 6—250 зр. на складі. — Висилка на провінцію відворотною поштою виконує ся. — Найбільший і найдешевший склад всіляких приборів до фотографії. На жаданє виписує ся апарати до великості 24-30 (за винагородою 2% вартости апарату) з обективами Voigtlander'a, Steinheil'a, Göerz'a і т. д.

Едмунд Бродковский

Львів, ул. Баторого 22.

131 47—140

1000

туток цигаретових за 1 зр. поручає фабрика туток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

у Львові, улица Галицка число 12.

Замавляючим 5.000 туток разом опакowane і відсилка franco.

Учитель

орган руского Тов. педагогічного двотижневник педагогічно-науковий, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

З друкарні В. А. Шийковського.